

Naturklagenævnets afgørelse

af 29. maj 2006

om fredning af Odense Ådal - delstrækning fra Borreby til Den Fynske
Landsby (1. etape) i Odense Kommune, Fyns Amt
(sag nr. 03-111/420-0005).

Fredningsnævnet for Fyns Amt har den 15. januar 2004 truffet afgørelse om fredning af Odense Ådal på strækningen, der gennemløber Odense Kommune fra Borreby Møllegård, Bellinge til Den Fynske Landsby. Fredningsnævnet har samtidig truffet afgørelse om erstatning i sagen.

Fredningssagen er rejst af Fyns Amt og Odense Kommune i 1999. Fredningsforslaget, der oprindeligt omfattede en strækning på 26 km med et areal på 911 ha med ca. 340 lodsejere, er begrundet med, at gældende lovgivning og fredningen fra 1926 af en del af ådalen fra Dalum Papirfabrik til Ejby Mølle ikke yder tilstrækkelig beskyttelse af ådalens naturhistoriske, landskabelige, kulturhistoriske, arkitektoniske og rekreative interesser.

Fredningsnævnets afgørelse omfatter 1. etape af fredningsforslaget.

Fredningsnævnets afgørelse er forelagt Naturklagenævnet til efterprøvelse i medfør af naturbeskyttelseslovens § 42. Afgørelsen er tillige påklaget til Naturklagenævnet af Fyns Amt, Odense Kommune samt af 15 lodsejere.

Fredningsområdet

Odense Å, der løber gennem Odense Kommune fra Borreby Møllegård gennem Odense by til udløbet i Odense Fjord, er Fyns længste vandløb og på hele strækningen gennem Odense Kommune tillige Fyns største vandløb.

Byens parker, skove og naturområder er i høj grad knyttet til ådalen. For at forbedre befolkningens muligheder for en rekreativ udnyttelse af ådalens grønne områder har Odense Kommune siden 1975 opkøbt store arealer og ejer i dag ca. halvdelen af de arealer, der er omfattet af fredningsforslaget.

Naturhistorie

Odense Ådal blev dannet for ca. 15.000 år siden af smeltevandsfloden fra 2 gletchere, der var trukket ned over Fyn fra nordøst og sydøst. Floddalen har haft en meget variabel bredde - fra op til 2 km, men de fleste steder mellem 400 og 800 m og ved Dalum kun ca. 150 m.

Ådalens mægtighed vidner om, at der engang har løbet en flod af betydelig større dimensioner. Fra Borreby til Bellinge Bro ligger den mest uberørte og landskabeligt smukkeste strækning af Odense Å, hvor vandløbet forløber naturligt, omgivet af lavtliggende enge i en snæver ådal. Helt frem til broen ved Dalumvej forløber åen stadig ureguleret i en markant ådal, men præges i stigende grad af den bynære beliggenhed.

De væsentligste biologiske interesser til Odense Å knytter sig til de vandnære arealer uden for de tættere bebyggede områder - d.v.s. strækningen fra Borreby Møllegård til Dalum Papirfabrik - hvor åen stort set er ureguleret med et slynget forløb med relativt ringe fald og næsten over alt omgives af moser, enge og overdrev. Der findes en del skovarealer langs Odense Å, heriblandt en mindre skov ved Kratholm.

Engene er vigtige ynglesteder for ande- og vadefugle samt rørhøg. Dræning, gødningstilførsel, tilplantning m.v. har haft en negativ effekt på det karakteristiske plante- og dyreliv på mange overdrev, enge og moser langs åen. Det største problem er tilgroning med træer, buske og højt voksende græsser/urter.

Af de 40 forskellige arter af ferskvandsfisk i Danmark er de 20 registreret i Odense Å-systemet, bl.a. pignomerling og ørred. Den nedre del af Odense Å er passagevand for havørreder på gydetræk op i hele Odense Å-systemet. Af fugle tilknyttet vandløbet kan nævnes isfugl, som træffes fåtalligt ynglende langs åen, samt vandstæren.

Kulturhistorie

Odense Å har fra de tidligste tider været bosætningsområde og åen en vigtig færdselsåre. Med kristendommen blev bosættningerne faste, og Odense blev bispeby. Klostrene anlagde vandmøller i tilknytning til åen, heriblandt Dalum Mølle, hvis opstemning i dag benyttes af Dalum Papirfabrik.

Skovene ved Fruens Bøge og engene langs åen har stor rekreativ værdi for borgerne. I dag er målsætningerne for byens grønne områder, herunder parker og friarealer stadig at skabe individuelle og velfungerende friarealer, at plante ny skov med nye rekreative muligheder og at udbygge cykelstinet. Lystskoven ved Fruens Bøge er stadig kernepunkt i byens rekreative liv. Stistrækningen fra bymidten til Fruens Bøge er forlænget mod syd gennem ådalen til Bellinge og mod nord til Seden som led i et forgrenet stisystem.

Skovene i ådalen drives stadig efter principper, der tilgodeser rekreative og ikke økonomiske interesser. Der udtyndes og genplantes ved plukhugst, så skovene rummer fortrinsvis løvtræer i alle aldre. Engene bortforpagtes til afgræsning for at bevare kulturlandskabets flora og fauna.

Dele af ådalen er allerede omfattet af eksisterende fredninger (landskabsfredninger, som primært regulerer bebyggelse):

1. Fredning af strækningen af Odense Å og de vandløbsnære arealer fra Dalum Papirfabrik til Ejby Rensningsanlæg fra 1926, der erstattes af nærværende fredning.
2. Fredning af Dalumgårds jorder på nordsiden af Odense Å fra 1982, der grænser op til nærværende fredning.
3. Fredning af arealer mellem Bellinge Kirke og Odense Å fra 1957, der overlappes delvist af nærværende fredning.
4. Dalum kirkeomgivelsesfredning fra 1950, der overlappes delvist af nærværende fredning.

I regionplanlægningen udgør Odense Ådal et større sammenhængende landskabsområde. Odense Å og de tilstødende moser, enge, overdrev og strandenge er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Næsten hele fredningsområdet er omfattet af åbeskyttelseslinjen. Der findes 3 fredede fortidsminder inden for fredningsområdet. En del af Odense Å og de tilstødende arealer er udpeget som EU-habitatområde.

I kommuneplanen er arealerne omkring åen udpeget til forskellige anvendelsesformål afhængig af, om åen gennemløber landbrugsområde i landzone (jordbrugsområder med særlige naturhensyn og bynære landskaber) eller byområder i byzone (friarealer, boligområder, centerområder og erhvervsområder).

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet har ved fastlæggelsen af fredningsgrænsen fundet, at det vil sikre ådalens harmoniske og smukke forløb, hvis fredningsgrænsen, hvor det er muligt, følger åbeskyttelseslinjen, jf. naturbeskyttelseslovens § 16.

Generelle bestemmelser

Fredningens formål er:

- at friholde ådalen for yderligere bebyggelse,
- at sikre og forbedre
 - kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder de bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
 - bynære arealer til rekreative formål,
 - en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
 - god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

Fredningen indeholder bestemmelser om bevaring af arealerne i deres nuværende tilstand, forbud mod bebyggelse og andre faste konstruktioner og anlæg, terrænændringer samt sikring af offentlighedens adgang og tilladelse til sædvanlig hegning og naturpleje og naturgenopretning.

Dyrkede arealer

Almindelige landbrugsafgrøder kan dyrkes som hidtil. Det er ikke tilladt at foretage tilplantning, herunder med juletræer, pyntegrønt, frugttræer, energipil, vildtremiser og lignende. Arealerne må ikke yderligere afvandes. Der kan foretages sædvanlige driftsomlægninger, og arealer, der i dag dyrkes inden for omdriften, kan udlægges til græs eller brak.

Udyrkede arealer og vandløb

Søer, enge, overdrev, strandenge og moser må ikke omlægges, jordbehandles, drænes, opdyrkes, tilplantes, gødskes eller sprøjtes. Eksisterende åbne vandløb må ikke rørlægges eller nedlægges. Sædvanlig vandløbsvedligeholdelse i henhold til vandløbsloven er tilladt.

Skove

Skovarealet må ikke udvides eller reduceres uden fredningsnævnets tilladelse. Eksisterende løvtræsarealer skal opretholdes.

Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, border, jagthytter eller lignende. Nyt byggeri kan kun finde sted, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner/byplanvedtægter nævnt i fredningsafgørelsen. Ny bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 m fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse.

Fredningsnævnet har herudover fastsat en række særlige bestemmelser om byggeri og anlæg for henholdsvis offentlige og private arealer i byzone.

Stier og veje m.v.

Der udlægges ikke nye stier ved fredningen, men fredningsnævnet kan dispensere til etablering af stier til rekreative formål. Eksisterende veje må ikke om- eller nedlægges og nye veje må ikke anlægges, bortset fra veje, der tjener gartneri, landbrugs- eller skovdrift. Broer og andre anlæg til rekreative formål kræver fredningsnævnets godkendelse.

Klagerne og bemærkninger hertil

Fredningsområdets afgrænsning

Fredningsafgørelsen er påklaget af Fyns Amt og Odense Kommune samt 15 lodsejere. Generelt ønsker de to offentlige myndigheder fredningsgrænsen udvidet. Lodsejerne ønsker fredningsgrænsen indskrænket.

Fyns Amt og Odense Kommune mener, at fredningsnævnets afgørelse indebærer væsentlige indskrænkninger i forhold til det oprindelige fredningsforslag for så vidt angår den geografiske afgrænsning. De kriterier, der dannede grundlag for afgrænsningen af det foreslåede fredningsområde, var, at fredningen skulle omfatte hele den ubebyggede ådal for at afspejle de eksisterende geologiske og bymæssige forhold og sikre den varierede oplevelse af ådalen med den smalle tætte ådal

gennem bymidten og den brede imponerende ådal i kommunens sydvestlige hjørne. Fredningsforslaget har derfor, hvor ådalen er smal eller bebyggelsen ligger tæt på ådalen, omfattet et relativt smalt område. Andre steder, hvor ådalen er bred, og bebyggelsen ligger langt fra ådalen, er afgrænsningen af fredningsområdet relativt bred. Amtet og kommunen har foreslået fredningsgrænsen udvidet til at omfatte følgende områder:

Område ved Stensgård, Fangel

Området illustrerer de geologiske dannelsesprocesser af landskabet, der ikke er ødelagt af råstofindvinding, bebyggelse m.v., og udgør en geologisk og landskabelig yderst værdifuld terrasse i forbindelse med isens afsmeltning fra Fyn ved slutningen af sidste istid. Der er en klar landskabelig sammenhæng mellem åen og smeltevandsterrassen. Ved en udbygning af Odense by i retning mod sydvest vil en medtagelse af arealet sikre ådalen en bredde, som friholdes for bebyggelse m.v., og danne en grøn korridor gennem byen på denne strækning. Ikke mindst i sydlig retning af Odense er et udtalt behov for at sikre og planlægge for nye fremtidige bynære rekreative landskaber, og arealerne langs Odense Å er oplagte hertil.

Område mellem Bellinge og Dyrup

Området er medtaget i fredningsforslaget ud fra geologiske og landskabelige interesser samt ønsket om at friholde et grønt område mellem bebyggelserne i Bellinge og Dyrup. Området giver en dramatisk oplevelse af ådalen og adskiller meget tydeligt de to byområder Dyrup og Bellinge, hvilket er en stor kvalitet for oplevelsen af både ådalen og byen. Fredningsgrænsen i fredningsforslaget er derfor trukket uafhængigt af vejene.

Område ved Pilebakken i Skt. Klemens

Området er medtaget i fredningsforslaget for at sikre åbne arealer og fastholde en bredde af ådalen. Det er på dette sted vigtigt at fastholde en tydelig grænse mellem den bymæssige bebyggelse og det fredede areal og sikre, at der ikke kan ske yderligere byudvikling nærmere åen. Hvis området udelades, risikeres at byudviklingen vil ske mellem byzone og fredningsgrænsen.

Område mellem Søparken og Skt. Klemens

Området er medtaget, da det er en del af ådalen. Da en stor del af området er dækket af skov (fredskov), er der fra det meste af området en begrænset visuel sammenhæng med åen. Det gælder dog ikke det vestligste hjørne af området, der hænger landskabeligt snævert sammen med åen og er en del af ådalen. De skovdækkede arealer kan udelades.

Område ved Dalumvej

Området ligger mellem Dalumgårdsfredningen og Odense Å og grænser helt ned til Odense Å. Området har en klar landskabelig sammenhæng med åen og udgør en del af ådalen. Herudover har området biologiske værdier. Odense Kommune og Fyns Amt kan efter indsigelserne gå med til, at en del af arealet vest for parkeringspladsen ved Dalumvej og en mindre del af arealet ved Zachariasvej ikke inddrages under fredningen.

Odense Kommune har herudover foreslået fredningen udvidet med område ved Zachariasvej.

Området, der er en del af ådalen, er det eneste sted, hvor man kan opleve ådalen fra det gamle arbejderkvarter til papirfabrikken og Zachariasvej. Ådalen er ellers gemt væk bag bygninger m.v. Arealet har derfor, på trods af sin lille størrelse, stor værdi som visuel og rekreativ forbindelse med sti direkte til åen. Fredningen af dette areal er principiel, da de øvrige etaper af fredningen også omfatter stiforbindelser op fra ådalen. Et ønske om også at medtage et mindre område ved Lettebæk Huse, Bellinge har kommunen frafaldet under sagen.

Skov- og Naturstyrelsen er enig med amtet og kommunen i, at områderne mellem Bellinge og Dyrup, områderne ved Pilebakken i Skt. Klemens og mellem Søparken og Skt. Klemens samt del af området ved Fangel bør medtages i fredningen. Områderne har stor værdi for den samlede oplevelse af ådalen. En sløring af disse områder i form af byggeri mv. vil ødelægge den landskabelige sammenhæng i ådalen.

Styrelsen finder derimod ikke, at der er tilstrækkelig landskabelig begrundelse for at medtage området ved Dalumvej - måske med undtagelse af en mindre del af området - og ej heller områderne ved Lettebæk Huse og ved Zachariasvej.

Dalum Papirfabrik A/S, ejer af arealet ved Dalumvej og ved Zachariasvej, har protesteret mod, at deres arealer inddrages under frednin-

gen, da en fredning bl.a. vil hindre eventuelle udvidelser af virksomhedens anlæg og begrænse dens dispositionsmuligheder i øvrigt. Fabrikken har foreslået, at alene et mindre skovbevokset areal ned mod åen ved Dalumvej inddrages under fredningen.

En række beboere ved vejen Engsvinget, (lb.nr. 16 - 27) har klaget over, at der inddrages så stort et areal af private haver. Fredningsgrænsen ligger flere steder over 40 m fra åkanten. Vandløbsloven sikrer en naturlig fredning omkring åen sammen med 150 m åbeskyttelseslinjen.

Lb.nr. 33 (matr.nr. 7a Højme By, Sanderum) mener, at arealet i det nordøstlige hjørne, der ønskes bebygget, bør udgå af fredningen. Arealet, der ønskes inddraget i byzone, kunne være i en afstand af ca. 150 m fra de eksisterende elmaster ned til åen og afskæres i en afstand af 150 m fra åen, således at de nederste 150 m bliver friholdt. Klager er indstillet på at lade et større areal ligge som en grøn kile, såfremt muligheden for bebyggelse bevares.

Lb.nr. 45 (matr.nr. 1a Stenløse By, Stenløse) mener, at der oprindeligt blev givet tilsagn om, at alle huse ville ligge uden for fredningsområdet. En fredningsgrænse få meter fra klagers bolig er ikke acceptabel.

Lb.nr. 52 (matr.nr. 8c Svendstrup By, Stenløse) har påklaget fredningsgrænsens placering ved Stenløsevej. Fredningsnævnets begrundelse med udsigt fra Stenløsevej til ådalen er ikke i overensstemmelse med forholdene på stedet, idet man ikke kan se ådalen, men kun tværs over til villabebyggelsen, Bellinge. Ved ikke at lade fredningsgrænsen følge ådalens normale afgrænsning har man pålagt den dyrkede del af klagers grund - ca. 3,4 ha - nogle dyrknings- og afvandringsrestriktioner, som den tilkendte erstatning ikke tilnærmelsesvist dækker.

Tre lodsejere, lb.nr.32, 33 samt matr.nr. 8b Højme By, Sanderum (uden for fredningen) fastholder deres modstand mod en udvidelse af fredningen på deres ejendomme.

Anlæg af stier i fredningen

Beboerne ved vejen Engsvinget (lb.nr. 16 - 27) har anført, at fredningen ikke udelukker fremtidig etablering af en offentlig sti ind over de private grunde.

Lodsejerne er grundlæggende positive over for en bevaring af den skønne natur langs Odense Å. Odense Kommune forsøgte imidlertid i 1991 at anlægge en offentlig sti på klagernes grunde, men trak forslaget tilbage efter henstilling fra klagerne og gav tilsagn om, at en eventuel fremtidig sti ville blive anlagt på den modsatte side af åen, hvor kun en enkelt grundejer, som er indforstået, vil blive berørt. Grundejerne frygter, at fredningen muliggør anlæggelse af en sti på deres ejendomme.

Plejebestemmelser for offentlige arealer

Odense Kommune har ønsket at få ændret bestemmelserne i fredningen bl.a. om kommunens mulighed for at fælde træer på de kommunale arealer, da det nugældende bestemmelser anses for at være væsentligt strammere end for de private arealer. Kommunen har derfor fremsat konkrete forslag til ændring af bestemmelserne under bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden og pleje af områderne.

Naturklagenævnets afgørelse

I sagens behandling herunder besigtigelse og det offentligt tilgængelige møde den 20. april 2005 har deltaget 9 af Naturklagenævnets 10 medlemmer: Bent Jacobsen (formand), Bent Hindrup Andersen, Marie-Louise Andreasen, Martin Glerup, Leif Hermann, Mogens Mikkelsen, Anders Stenild, Poul Søgaard og Jens Vibjerg.

Naturklagenævnet har ved anden afgørelse af dags dato truffet afgørelse om erstatningen for fredningen.

Det tiltrædes, at der gennemføres fredning efter naturbeskyttelseslovens kapitel 6 til sikring af de landskabelige, naturmæssige og rekreative værdier i området.

Fredningsområdets afgrænsning

Af hensyn til den landskabelige sammenhæng bør der ske en udvidelse af fredningsområdet i alt væsentligt som foreslået af sagsrejserne Fyns Amt og Odense Kommune. Af de grunde, som sagsrejserne har anført, bør også arealerne ved Dalumvej og ved Zachariasvej inddrages under fredningen i det omfang kommunen senest har foreslået. Den afgrænsning af fredningen, som fredningsnævnet har fastlagt, ændres, f.s.v. angår nedenfor nævnte arealer alt som vist på fredningskortet:

Areal ved Dalum, areal ved Zachariasvej samt område ved Pilebakken i Skt. Klemens og område mellem Søparken og Skt. Klemens inddrages under fredningen.

Grænsen ved Møllevej flyttes uden om mølledammen, som ønsket af ejeren.

Arealerne ved Engsvinget. Fredningsgrænsen flyttes tættere mod åen, så at den i princippet følger overkant af den nederste geologiske terrasse.

Foranstående beslutninger er enstemmige.

Med 7 stemmer mod 2 (Anders Stenild og Jens Vibjerg) bestemmes, at *areal ved Bondebjerg - bortset fra den nordøstlige trekantede spids - samt areal ved Stensgård* medtages under fredningen. Mindretallet stemmer for at stadfæste fredningsnævnets afgrænsning af fredningen.

Fredningsbestemmelserne

Odenses Kommunes forslag til ændret formulering af visse bestemmelser for de offentligt ejede arealer 0-10 meter fra åbredden samt bestemmelsen om pleje tiltrædes.

Øvrige fredningsbestemmelser stadfæstes i realiteten.

Idet fredningsnævnets afgørelse af 15. januar 2004 ophæves, fastsættes følgende fredningsbestemmelser for fredningsområdet, der er afgrænset som vist på det fredningskort, der hører til Naturklagenævnets afgørelse.

Fredningen omfatter helt eller delvist de på vedhæftede matrikelkorttegnelse anførte ejendomme.

§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter
- sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv
- sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
- sikre bynære arealer til rekreative formål
- skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv

Generelle bestemmelser

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

§ 3. Dyrkede arealer

Almindelige landbrugsafgrøder kan dyrkes som hidtil. Det er ikke tilladt at foretage tilplantning, herunder tilplantning med juletræer, pyntegrønt, frugttræer, energipil, vildtremiser og lignende.

Arealerne må ikke yderligere afvandes. Eksisterende dræn kan vedligeholdes. Der kan foretages sædvanlige driftsomlægninger, og arealer, der i dag dyrkes inden for omdriften, kan udlægges til græs eller brak.

§ 4. Udyrkede arealer: Sø, vandløb, mose, eng, overdrev og rørsump

Odense Å's naturlige forløb må ikke forstyrres. Øvrige eksisterende åbne vandløb må ikke rørlægges eller nedlægges.

Fredningen er ikke til hinder for udførelse af sædvanlig vandløbsvedligeholdelse i henhold til vandløbsloven.

Søer, enge, overdrev og moser må ikke omlægges, jordbehandles, drænes, opdyrkes, tilplantes, gødskes eller sprøjtes med bekæmpelsesmidler. Fredningsnævnet kan i særlige tilfælde dispensere til brug af bekæmpelsesmidler.

§ 5. Skove

Skovarealet må ikke udvides eller reduceres uden fredningsnævnets tilladelse. Eksisterende løvtræarealer skal opretholdes.

Der må ikke anlægges nye grøfter eller dræn. Det eksisterende afvandingssystem kan dog vedligeholdes i overensstemmelse med gældende lovgivning.

§ 6. Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende.

Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og byplanvedtægter.¹ Sådan bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse.

Fredningsnævnet kan meddele tilladelse til anbringelse af sædvanlige læskure for kreaturer.

§ 7. Reklamer

Etablering af reklamer må ikke finde sted. Undtaget herfra er bygningsfacader parallelle med åforløbet og som vender bort fra ådalen.

Skilte, som henviser til aktiviteter, der naturligt kan sammenkædes med brugen af ådalen og Odense Å, kan dog tillades. Skiltningens form og placering skal godkendes af fredningsnævnet.

¹ Lkpl. 7-509 for et område ved Dalumvej. Lkpl. 5-614 Den Fynske Landsby. Bvt. nr. 75 "Åhaven". Lkpl. 32-293 for området ved Odense Å-Bellinge-Lettebækvej. Lkpl. 34-285 for området syd for Odense Å i Skt. Klemens. Lkpl. 32-274 for et areal omkring Bellinge kirke fra Kirkelundsvej mod nord til Odense Å.

§ 8. Sikring af åbredder

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støttemure og lignende skal godkendes af fredningsnævnet, dog undtaget udskiftning med træfaskiner. Nye faskiner kan ikke opsættes uden fredningsnævnets tilladelse.

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

Jord- og stendiger må ikke fjernes eller beskadiges. Eksisterende diger kan istandsættes og vedligeholdes.

§ 10. Offentlighedens adgang

Ophold og færdsel til fods og på cykel skal ske efter naturbeskyttelseslovens regler. Ryttere må kun færdes på offentlige ridestier eller på offentlig vej.

Fredningsnævnet kan dispensere til etablering af stier til rekreative formål. Etablering af ridestier (et harvet spor) kan ske efter fredningsnævnets godkendelse.

§ 11. Særlige bestemmelser for offentlige arealer i byzone

Ådalens offentlige arealer i byzone er i kommuneplanen udlagt til friarealer og skal forblive friarealer.

Der kan opstilles bænke, affaldskurve og legeredskaber samt udføres jordarbejde til faldunderlag og lignende i ca. 50 cm's dybde uden fredningsnævnets godkendelse.

§ 12. Bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden

Der må ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker.

Trær med en stammediameter større end 25 cm må ikke fældes uden fredningsnævnets tilladelse. Stammediameteren måles 1,3 m over jorden.

Fredningsnævnet kan tillade at bygge nye stibroer, herunder fiskebroer til handicappede, isætningsbroer til kanoer og lignende, at ændre eksisterende broer, at ændre have- og trappeanlæg, støttemure eller større faste belægninger, samt at opsætte nyt hegn langs åen.

Opsætning af almindelige landbrugshegn kræver dog ikke fredningsnævnets godkendelse.

§ 13. Bestemmelser for private arealer i byzone

Inden for 0-10 meter fra åbredden må der ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg (herunder støttemure og lignende), parkeringspladser og broer.

Trær med en stammediameter større end 25 cm (målt 1,3 m over jorden) må ikke fældes uden fredningsnævnets tilladelse.

Fredningsnævnet kan dog tillade at ændre eksisterende broer, have- og trappeanlæg, støttemure og større faste belægninger.

Det er tilladt at opstille nye lette hegn, herunder flethegn, trådhegn og lignende parallelt med åbredden. Hegn skal placeres min. 2 meter fra åbredden, De må have en højde på højst 1,80 meter og må ikke være forsynet med pigtråd, strøm eller lignende, dog undtagen ud for industri- og erhvervsområder. Hegn skal mod åbredden være afskærmet af løvfældende buske eller hække.

Mindre bygninger og anlæg til rekreativ brug, f.eks. ridebaner og spejderhytter, der kan opføres uden dispensation i henhold til de i note til § 6 nævnte lokalplaner/byplanvedtægter, kan etableres efter fredningsnævnets godkendelse af udformningen.

§ 14. Særlige fredningsbestemmelser for arealer i landzone

Havekolonierne skal fortsat anvendes til kolonihaver. Her kan haver dyrkes og huse opsættes, når blot det sker i overensstemmelse med lokalplanens eller kontraktens betingelser.

Eksisterende veje må ikke omlægges eller nedlægges. Der må ikke anlægges nye veje i området, bortset fra veje, der tjener gartneri, landbrugs- eller skovbrugsdrift, og som følger det naturlige terræn.

Broer og andre anlæg til rekreative formål kan kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse.

Der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg. Eksempelvis må der ikke anlægges campingpladser, sportsanlæg, skydebaner, motorbaner, flyvepladser eller oplags- og lossepladser. Der må ikke anbringes tårne, master, vindmøller, tankanlæg, campingvogne, faste hegn eller skæmmende indretninger, og der må ikke føres luftledninger hen over det fredede område.

Fredningen er ikke til hinder for opsætning af sædvanlige kreaturhegn på overdrev, moser, engarealer og på dyrkede arealer, ej heller sædvanlige hegn til beskyttelse af træer og buske i forbindelse med nyplantning eller i forbindelse med fredningsmyndighedernes pleje af arealerne.

Fredningen er ej heller til hinder for, at der etableres luftledninger med tilhørende master til elforsyning af kreaturhegn inden for det fredede område.

§ 15. Pleje af områderne

I medfør af de til enhver tid gældende bestemmelser, jf. for tiden Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 837 af 4. september 2000 om pleje af fredede arealer m.v. kan der foretages naturpleje og naturgenopretning til opfyldelse af fredningens formål.

Plejemyndigheden har ret til

- at foretage naturpleje af udyrkede arealer f.eks. ved afgræsning, slåning, rørskår og fjernelse af selvsåning,
- at overtage driften af enge og andre udyrkede arealer, hvis driften opgives af ejeren,
- at genoptage stævningsdriften i Stenløse Skov eller dele heraf i samarbejde med Odense Kommune.

Odense Kommune har ret til

- at fælde træer indenfor hele det fredede område, når træerne er udlevede eller er til fare for mennesker, bygninger og trafik, og efterfølgende at plante nyt.

Bekæmpelse af Bjørneklo skal ske overalt inden for fredningsområdet, Hvis en privat lodsejer ikke foretager bekæmpelse, har Odense Kommune og Fyns Amt ret, men ikke pligt til at gøre det.

§ 16. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne §§ 2 - 14, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

§ 17. Ophævelse af tidligere fredninger

Følgende fredningskendelser ophæves:

- Fredningsnævnets kendelse af 11. februar 1925
- Overfredningsnævnets kendelse af 3. november 1926
- Fredningsnævnets kendelse af 25. november 1926

På Naturklagenævnets vegne

Bent Jacobsen
Viceformand

Afgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. naturbeskyttelseslovens § 82. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. lovens § 88, stk. 1.

Fortegnelse

over de matrikelnumre, der helt eller delvist er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006.

Borreby Møllegård, Bellinge

Matr.nr. 2a, 3g og 3m

Bellinge, Bellinge

Matr.nr. 3g, 6by, 7d, 7r, 7v, 7x, 7y, 7z, 7æ, 7ø, 8ao, 8h, 8k, 8l, 9aq, 10f, 10l, 12ae, 12c, 20bø, 20hc, 20hd, 21a, 21c, 21e, 21f, 21h, 21m, 21o, 34au, 34av, 34ax 34ay og 34az

Højme By, Sanderum

Matr.nr. 7a, 7bi, 7bh, 8az, 8b, 8be, 8d, 8f, 8k, 8m, 10ao og 10i

Dyrup Gde., Sanderum

Matr.nr. 1hh, 1hi, 1hk, 1hl og 2ic

Kristiansdal Hgd., Dalum

Matr.nr. 1cek, 1cfh, 1l, 6a, 6aø, 6bv, 6db og 6æ

Hjallese By, Dalum

Matr.nr. 4b, 4d, 14ah, 14ai, 14ak, 14am, 14be, 14f, 14ho, 14hr og 15h

Stenløse By, Stenløse

Matr.nr. 1a, 1o, 2gd, 7d, 8h, 10h, 11k, 12x og 13b

Svenstrup By, Stenløse

Matr.nr. 1am, 1cl, 1d, 1e, 2k, 2m, 3a, 3b, 3u, 4bh, 4i, 4m, 5h, 5k, 5l, 7cd, 8c, 8dc, 8k og 25

Fangel By, Fangel

Matr.nr. 3a, 3ab, 3af, 3as, 3ax, 3ay, 3r, 3s, 3u, 3z, 3ø, 4n, 4q, 5æ, 5ø, 7o, 8o, 9ar, 10o, 12a, 12aa, 12ab, 12ac, 12x, 12z, 12ø, 16m, 17f, 22ac, 22ab, 22as, 23e, 31k, 33ac, 33ag, 33ah, 34a, 37x, 37y, 38n, 38o, 39d, 40d, 42a, 42ag, 42ah, 42b og 89